

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-20547451
Konu : Soru Önergesi (7/21253)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 13/08/2025 17:04
Sayı: E-120.07.03-1682003
2025 AİLE YILI
7/21253
GK 78

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03.01.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1558584 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Tokat Milletvekili Sayın Kadim DURMAZ'a ait 7/21253 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/21253) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: C53D87A8-FEDA-481B-85DF-91C72D4A30D2

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Vahdettin ŞANLI

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**TOKAT MİLLETVEKİLİ SAYIN KADİM DURMAZ'A AİT 7/21253 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizden 186 ülkeye 2.218 çeşit ürün ihraç edilmektedir. İhraç edilen ürün miktarlarına göre geri dönen ürün miktarları çok düşük seviyelerde olup bu oran %0,2 gibi diğer ülkelerce de kabul edilebilir derecede düşük bir orandır.

Ülkemizden ihraç edilen ve herhangi bir nedenle ülkemize geri dönen ürünlerin tamamında; öncelikle gümrükte ayniyat tespiti yapılmakta, ayniyat tespiti yapıldıktan sonra ürünler Bitki Karantinası Yönetmeliği/Türk Gıda Kodeksi/Yem Mevzuatı kapsamında %100 bitki sağlığı ve gıda/yem güvenilirliği yönünden resmi kontrollere tabi tutulmaktadır.

Yapılan resmi kontroller sonucunda, mevzuata uygun olmayan ürünlerin ülkemize girişine izin verilmemektedir.

Ülkemizde üretilen taze meyve ve sebzelerde pestisit kalıntısı denetimleri "çiftlikten sofraya gıda güvenirliliği" uluslararası yaklaşım doğrultusunda Bakanlığımız il/ilçe tarım ve orman müdürlükleri tarafından özellikle;

- Hal giriş noktalarında,
- Toptan ve perakende satış noktalarında ve
- Taze meyve sebze paketleme işletmelerinde yapılmaktadır.

Bitkisel ürünlerde yapılan hasat sonrası yurtiçi resmi kontrol ve denetimler işletmenin taşıdığı risk esasına göre uygun sıklıkta ve gıda maddesinin taşıdığı riskle orantılı olarak hasat sonrası 28 ürün çeşidinde pestisit analizleri yapılmaktadır. Riske dayalı denetim sisteminde; kalıntı riski görülen ürünler başta olmak üzere önceki kontrollerden edinilen bilgi ve deneyimler, yurt içi üretim ve tüketim miktarları ile ihraç edilen ürünlere yönelik Avrupa Birliği (AB)'den alınan bildirimler Gıda ve Yem için Hızlı Alarm Sistemi (RASFF), ortaya çıkan gelişmeler ve resmi kontrollerin sonuçlarına göre risk çarpanları belirlenmektedir.

AB üye ülkeleri tarafından AB mevzuatına göre yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen olumsuzluklar, AB Komisyonuna bildirilmekte ve Komisyon tarafından yapılan nihai değerlendirme sonucu RASFF üzerinden ilan edilmektedir.

RASFF üzerinden ilan edilen bildirimler kısıtlama olmaksızın erişime açıktır. Ülkemiz menşeli ürünler hakkında da zaman zaman RASFF üzerinden bildirim alınabilmektedir. Her bir RASFF bildirimi için ayrı ayrı izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmektedir. Bildirime konu ürünün birincil üreticisi tespit edilmekte ve ilgili birimlerimiz tarafından üreticiye yönelik gerekli eğitimler verilmektedir. Bakanlığımızca yapılan çalışmalar ve alınan önlemler AB Komisyona düzenli olarak iletilmektedir. Bildirim alan ihracatçı ve bildirime konu ürüne yönelik resmi kontroller de artırılmaktadır.

Hasat öncesi ve sonrası piyasaya arz edilmiş taze meyve ve sebze ürünlerinde pestisit kalıntılarının kontrolüne ilişkin olarak yıllık gıda numune alma planı, bitkisel ürünler denetim programı her yıl revize edilerek uygulanmaktadır.

Bitkisel üretimde kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerin yaygınlaştırılması, pestisitlerin mevzuat doğrultusunda kullanılması ve etkin denetimi ile kalıntının önlenmesi amacıyla Kalıntı Eylem Planı (2022-2027) uygulamaya konulmuştur.

Yürütülen resmi denetim ve kontrollerde "Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği'nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı kullanımının tespit edilmesi halinde 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanun'u kapsamında bitkisel ürünü üreten, paketleyen ve piyasaya arz eden işletmeciye yasal işlem uygulanmaktadır.

Ayrıca, üretim alanlarında hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi için "Hasat Öncesi Pestisit Denetimi" yapılmaktadır. Denetim kapsamında hatalı pestisit kullandığı tespit edilen üreticilere idari para cezası, hasat geciktirme veya ürün imhası işlemleri uygulanmaktadır.

Bakanlığımızın yaptığı kontroller sonucunda sahip olduğu bilgileri kamuoyunun bilgisine sunabileceği 5996 sayılı Kanun'un 31'inci maddesinin 6'ncı fıkrasında belirtilmiş olup kamuoyu duyuruları kanun ve yönetmelik ile belirlenen çerçevede sürdürülmektedir.

Bakanlığımızca ruhsatlandırılan ürünler toksikolojik, ekotoksikolojik, kalıntı, biyolojik etkinlik, fiziksel ve kimyasal özellikler, diğer ülkelerdeki ruhsat ve tavsiyeye ait bilgi ve belgeler dikkate alınarak, yapılan değerlendirme sonucunda insan, bitki ve çevre açısından uygun bulunan ürünlerdir. Yine uluslararası kuruluşlarca insan ve çevre sağlığı ve benzeri konularda riskli olduğu bilimsel çalışmalarla belirlenen aktif maddeler ülkemizde de yasaklanmaktadır. Bu kapsamda, 2009 yılından itibaren 223 aktif maddenin kullanımı sonlandırılmıştır. Bakanlığımız, riskli olduğu tespit edilen aktif maddelerle ilgili çalışmalarına devam etmektedir.

Bakanlığımızca uluslararası standartlar doğrultusunda pestisit kullanımına alternatif yöntemlerin öncelikle kullanılması, çevre dostu mücadele yöntemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla entegre mücadele (IPM) uygulamaları teşvik ve tavsiye edilmekte, eğitim, proje ve kontrol faaliyetleri yürütülmektedir. Pestisit kullanımına alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerini kullanan üreticilere destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından ülkemizde gereksiz ve hatalı ilaç kullanımı ve zirai ilaç kalıntısının önlenerek doğal dengenin korunmasıyla sürdürülebilir tarım konularında farkındalık oluşturmak ve etkin bitki sağlığı programı uygulamak amacıyla eğitim ve yayım çalışmalarıyla üretim alanlarında çiftçi tarla okulu çalışmaları yapılmaktadır.

Üreticilerin tarımsal üretimde daha sağlıklı ve sürdürülebilir yöntemlere geçişi için hayvancılık, büyükbaş-küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, hayvan refahı, sulama, gıda üretimi ve gıda hijyeni, süt ve sağım hijyeni, işletmelerde hijyen, su ürünleri, basınçlı sulama sistemleri, tasarruflu sulama sistemleri, iklim değişikliği, meyvecilik, sebzecilik, seracılık, arıcılık, tarla bitkileri, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, süs bitkileri, ev ekonomisi, mekanizasyon, bitkisel üretim, sürü yönetimi elemanı, mantar yetiştiriciliği, iyi tarım-organik tarım uygulamaları, bitki zararlıları ile mücadele, süt hijyeni, besi yetiştiriciliği, çayır mera yem bitkileri, aile işletmeciliği vb. 450 konuda eğitim, yayım, bilgilendirme ve farkındalık faaliyetleri yapılmaktadır.

Bu faaliyetler tarla günleri, demonstrasyon, çiftçi toplantıları, çiftçi kursları, sergiler, fuarlar, teşvik müsabakaları, canlı yayınlar, haber ve televizyon programları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Çiftçi eğitim ve yayım faaliyetlerine katılım üreticilerimizin gönüllülük esasına dayanmaktadır. Tarımsal faaliyet yapan çiftçilerimizin talep etmeleri halinde tarım ve hayvancılık vb. konularda her türlü eğitim ve yayım faaliyeti yapılmaktadır.

2002-2024 yılları arasında Bakanlığımızca üreticilere yönelik gerçekleştirilen 1.450.240 eğitim, yayım, bilgilendirme, bilinçlendirme ve farkındalık faaliyetlerine 27.276.240 kişi katılmıştır.